

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

Caput Duodecimum. Quomodo Lutherus reprehensis initio Indulgentiarum tantum abusibus, totam deindè Veterum Religionem evertere constituerit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

QUOMODO LUTHERVS RE-
prehensio incho Indulgentiarum tantum a-
bulabus, totam deinde veterem religio-
nem euertere constituerit,

CAPVT XII.

ARGUMENTUM.

- I. Lutherus constituit, fabricari religionem plenam Libertatis etiam ad peccandum.
- II. Omnibus quæ quis vult credendi potestatem permittit.
- III. Ex Lutheri sententia omnes homines sunt Sacerdotes sine subordinatione.
- IV. In religionis negotio etiam parua magni sunt momenti.
- V. Montani dictum de primo Lutheri ingressu.
- VI. Centuriatorum Magdeburgensium iudicium.

I. **P**OSTEA QUAM animaduertit Lutherus in-
iurijs suis, probis & conuicijs parum admo-
dum se profecisse, vt quæ nihil aliud essent quam
vani & inualidi cõtra adamantium murum emis-
si, & sine noxa fere repulsi ictus: rem alia ratione
aggredienda n sibi statuit, à Papa in Ecclesiam; &
à moribus seu vita in doctrinam conuerso impetu,
sperauit conatum hunc aliquanto felicius sibi
succeedurum, quam alijs qui idem antea cum suo
ipsorum exitio attentarant. Nam & iam ante mul-
ta sibi præter spem euenisse videbat. In primis no-
men suum obscuro ante inclusum monasterio, iam
per totum orbem celebrari: Nihilque adeo ad
summum gloriæ fastigium sibi deesse, quam si
nouæ religionis auctor haberetur. Et quem admo-
dum crocodilus durissimis squamis vndique muni-
tus non facile nisi ventre nudo & aperto lædi po-
test; sic Lutherus corpus Ecclesiæ munitum quasi
Clypeis, per Carnalem in ea partem, tanquam ven-
trem potissimum impugnare voluit, obijciendo
voluptates ad quas omnem suam doctrinam &
dogmata direxit: non ignarus natura hominem
fere à coelibatu, ieiunio, pœnitentia, abnegatione
sui, baiulatione crucis ac ceteris austeræ vitæ ex-
ercitijs abhorre. Et certe sicuti Christi, Ecclesia
est ædificata super petram duram, laboriosam & c.
Ita Lutheri Ecclesia omnis eiusque doctrina ven-
tri quasi est in ædificata: vt in qua galosi nec Vigi-
lias, nec Quadragesimam, nec vlllos dies esuriales

reperitur sunt, nec iudicium suum ulli subijcere
seu captiuare, nec voluntatem suam resignare co-
guntur. Quocirca vt suam religionem carnalibus
hominibus acceptiorem faceret, ieiunia in conui-
uia, cilicia in teneras subuculas, seruitutum in li-
bertatem commutandum, & Monachorum Deo-
que dicatarum virginum claustra perfringenda si-
bi putauit: summa suo cuique modo viuendi ge-
nioque indulgenti licentia proposita. Licentia,
inquam, pessima & infami omnium hæreseon lena
& conciliatrice. Hæc enim illa est, quæ hæresibus
portam aperit, viam sternit, & planum facilemque
cursum reddit, non viuendi tantam vt velis, sed
credendi etiam quæ velis, Libertas. Et certe ma-
gna illecebra peccandi est impunitatis spes, vt Ci-
cero ait.

II. Non iam amplius tempus est, clamabat Luth-
erus, torquendi conscientias. Pat est vt vnusquisque
quod vult credat. Hoc eodem scuto Donatistæ o-
lim vsi sunt, dicentes: Mi frater, quidquid lubitum
fuerit, idem licebit: & quidquid voluptati vobis
erit, per nos sanctificabitur. Libera res fides est, nec
imperari potest. Sed ô felicem metum, inquit Augusti-
nus, qui vt melior fias cogit! E contra Lutherus, (a) Si
quis fide, aiebat, male vritur, satis pœnarum ille in infer-
no dabit: & si ex numero sumus electorum, quid attinet
vitam hanc acerbam nobis facere? Cum fata rumpe-
re non possimus. Prædestinati enim sumus aut ad bonum aut
ad malum. Præsentia Dei nos præordinauit antequam
nati essemus, facitque vt aut boni simus aut mali. Cre-
damus modo, satis est, & quanto es improbius, tanto es
Deo propinquior. O detestabilem doctrinam! quæ
omnem reuerentiam & cultum Dei conuellit &
tollit. Cur enim, inquit aliquis, vitæ meæ in
tantis laboribus & sudoribus traducam, vt possideam id
quod sine vlllo meo labore iam est acquisitum! Cur car-
nem meam ego macerem, quum nihilominus aut æterna
destinatus sim supplicijs, aut sine vllis meis laboribus de
salute mea certus. Et alibi ait, (b) Sicut Deus solius sit
nostra bona opera remunerari, ita peccatorum nostro-
rum pœnas eidem soli nos persolvere debere: atque ita stul-
te agere qui obsecus facta pœnas à seipsis exigant. O no-
uam libertatem Evangelicam, exclamabat Brasinus,
Lutheri eiusque doctrinæ mentionem audiens,
sentire & facere quod cuique bonum videatur: siquidem
iam saluationis & damnationis decretum à diuina præ-
destinatione latum est. Quid Augustinus hac de re?

Ab sit,

a Luth. Tom. 4. fol. 319. Tom. 2. de Mini. Eccles.

b Serm. de Piscat. Pet.

Abfit, inquit, ut dicamus vobis: Vinite quomodo vultis, quiescite securi. Deus neminem perdit. Fidem tantum Christianam custodite. Non ille perdet quod redemit. Non perire sinet eos pro quibus sanguinem suum effudit. Si ita loqueremur, cæterus quidem nostros valde aucturi, sed homines in infernum præcipitaturi eramus. O quantum doctrina magni huius Ecclesiæ luminis Augustini ab impia Lutheri Augustiniani doctrina abest, cui diuina illa Ciceronis sententia mirifice placuit: Omiserum, cui peccare non licebat! E contra illam magni Episcopi ridebat, dicentis: Qui te fecit sine te, non te saluabit sine te. Væ, inquit Propheta Ezechiel, (a) qui consuiunt puluillos sub omni cubito manus; & faciunt ceruicæ alia sub capite vniuersæ ætatis ad capiendas animas, id est, qui viam salutis planam & facilem esse ipsis persuadent. Hi quidem tanto periculosius & grauius errabunt, quanto facilius sibi salutis negocium imaginabantur.

III. *Omnis Christianus, aiebat nouus hic Christianus, Sacerdos est. Omnes annuntiare possunt verbum Dei, etiam ipse diabolus & eius mater. Omnibus quippe dictum est: Hoc facite in mei commemorationem. Sed quid ais, bone vir? An D. Petrus Apostolus omnes Christianos, sacerdotes appellat? Vos, ait Lutherus ex illo; genus electum, regale sacerdotium, gens sancta populus acquisitionis. (b) Sed audi Lutherus. Loquitur ne hic Apostolus de sacrificio altaris? an alio spirituali? quo Deo offerimus preces nostras & bona opera; de illo non de priore quo solemne illud D. N. & Seruatoris sacrificium Deo offertur loqui; colligitur ex verbis præcedentibus, ubi inquit: Offerentes spirituales hostias, acceptabiles Deo per Iesum Christum. Et quoad hoc, omnes sane sacerdotes sumus, quia scilicet vias Deo hostias, ut D. Paulus loquitur, offerre debemus. Nec vero sacerdotes tantum, sed & Reges esse dicimur. Reges quidem vt animi nostri affectus & cupiditates regamus; Sacerdotes vero, vt corpus & animam nostram viam Deo hostiam offeramus. (c) Martinus Chemnitius in Examine Concilij Tridentini magistrum suum ab hoc errore vindicare volens, nunquam eum ita sensisse scribit. At si animi interpres vox est, Lutheri certe verba aliter intelligi non possunt. Sic enim loquitur in libro De Captiuitate Babylonica: (d) Est itaque certus, & sese agnoscat, quicumque se Christianum esse cognouerit, omnes nos aequaliter esse sacerdotes, hoc est, eandem in verbo & Sacramento quocumque habere potestatem. Idem sic argumentatur. (e) Primo docendi munus om-*

nibus est permissum: siquidem Esaias Propheta & ipse Saluator dicit: Omnes erunt à Deo docti. Secundum munus sacerdotale est Baptizare. Atqui hoc ipsum omnibus, immò & feminis usurpare licet. Tertium est consecrare panem & vinum: quod itidem omnibus cum sacerdotibus commune est, quum Dominus tam ad præsentem quam futuros dixerit: Hoc facite in mei commemorationem. (f) Ad officium Clauum quod atinet, illud itidem tam fratrum minimo quam summo Apostolorum fuit demadatum. Clauis ad vniuersam spectant Ecclesiam: & sic tam ad minimum eius membrum quam ipsum Papam. Quam glossam his verbis Chemnitius allinet? quæ alium in sensum ea detorquebit? Idem Lutherus, Vtinam, inquit, maiores nostri voce hæc, Clerici, nunquam usi essent! Idem votum ipsdem vere verbis conceptum fuit eius qui peioris hæreseos caput & auctorem se fecit. (g) Sed cur, quæso, ab hac voce tantum abhorretis? quum Nicenum Concilium, Origines, Epiphanius & alij eandem differentiam quam nos inter Laicos & Clericos constituerint. Est vero vox hæc deriuita à κληρος, quod significat Hereditatem seu sortem: quod Clerici sint sorte seu pars Domini, peculiaris ut Leuitæ in vet. Lege, etsi enim omnis Israel erat hæreditas Domini specialiter tamen Leui.

IV. *Verum enimvero quemadmodum apertæ leui murorum ruinâ, hostes turmatim irrumpunt; aut rupto alicubi aggere, aqua longe lateque omnia inundat, nec villo obice coerceri potest: sic conuulsa per Lutherum prima Ecclesiæ porta, & emotis humilitatis & obedientiæ cardinibus, superbia & atrogantia ita inualuit, vt nemo iam ab Ecclesia, sed à seipso credendi legem ac metam accipere debeat aut velit, si Luthero obedit. Quæ vero inde consequuta sint, libro II. videbis. Et hunc quidem hæreticorum morem Lutherus ipse notarat, (h) quos ait, ab vno aliquo articulo initium facere, deinde omnes consuellere aut negare. Idem articulos Fidei annulo comparat, qui fractus, digito amplius accommodari non potest: itemque campanæ, quæ vel leuissima accepta fissura, sonum omnem perdit. Quocirca mirum non est quod vniuersa Christiana Respublica commoueri sit solita quam primum vel vnus Religionis articulus in dubium reuocari cœpit: quum Fides*

H my
a Cap. 13. b 1. Pet. 2. c Vid. Bellar. lib. 2.
de Sac. cap. 15. d Fol. 326. e De abrog. Miss. cap.
5. f Matth. 18. g Calix de Monagom. h Tom. 2.
fol. 261. Bræn. Confess. de Cœna.

mystici Ecclesie ædificij basis sit & fundamentum, sic vt vno conuulso aut mutato articulo, reliqui omnes eadem fortunam subeant, vt Illustriss. Cardinalis Bellarminus in Præfatione primi Tomi erudite ostendit.

V. Audi quid hanc in sententiam Gallus (a) quidam elegantis ingenij & doctrinæ homo dixerit. Quando noua Lutheri dogmata, aut, magni fieri passim ceperunt, vidimus vestrem nostram Fidem disputationibus & argumentorum collationibus valde concussam: & facile apparebat huius morbi principium mox in execrabilem Atheismum declinaturum. Sunt enim homines eius natura, vt quum res suis ipsorum ponderibus & ratione diiudicare nequeant, specie earum & communi quodam errore facile abripiantur. Quamprimum certe quæ inducitur, vt opiniones seu dogmata, qua in magna prius habuit veneratione, qualia sunt qua ad salutem spectant, contemnerent quodammodo ac discutere ausit, adeoque Fidei sua articulos in dubium & ad trutinam reuocet; idem statim de cæteris quoque Religionis capitibus nec plus auctoritatis nec fundamenti habentibus, dubitare incipiet; omnesque persuasiones vel à legum auctoritate, vel antiqui moris reuerentia animo impressas, tamquam tyrannicum iugum abiciet, cum proposito nihil posthac se recepturum aut crediturum, nisi quod prius ipse ad sui iudicij normam exegerit, eis, conueniens iudicabit. Sic ille veritatem turbans, medijs mendacij turbis sese immiscet, Nec minus docte atque appositè eadem de re Clemens Alexandrinus inquit, Veritatem rem arduam, ac difficilem esse eius inuestigationem, vnde facile hæreses nascantur, præsertim in hominibus ambitiosis, & sui ipsorum amore agris, qui sibi aliisque persuadent se intelligere illud quod tamen numquam didicerunt; nec scientiam, sed falsam scientiam habent persuasionem.

VI. Hoc loco facere non possum quin in hostium castra paullulum concedam, non vt transfuga, sed vt explorator, & vnus Centuriarum Magdeburgensium notabile dictum, tamquam rosam è spinis, decerpam. At ille, malas artes & fraudes qua contra veram religionem adhibentur, similes esse cuneo: cuius acies tenuis admodum est, lignoque infixus, haud ita magnam fissuram facturus videtur: at vbi in rimam adigitur, paullatim hiatus ampliore facit, donec tandem vel maximam trabem omnino diffindat. Primam cunei huius Lutherani fissuram ait Cardinalis Hosius fuisse de Indulgentijs disputationem. Secunda latior multo fuit & profundior, Communicatio scilicet laicorum sub vtraque specie, & clericorum matrimonia. At Augustana Confessio que

que postea sequuta sunt, tantam dederunt fissuram achiatum, vt nisi Deus propitius nos respexisset, numquam tam grandis hæc fissura rursus coalescere, & ad pristinam integritatem redire posse videatur. Sed quemadmodum Milo athleta, quum nimia virium fiducia arborem in media parte hiantem diducere vellet, brachijs, redeunte ad se arbore, hinc inde constrictis, & deficiente conatu retentus, lupis esca fuit: sic quamuis hæreticus hic gladiator, alijque non minus validam quam antiquam Ecclesie arborem discindere annexi sunt, numquam tamen totam eam conuellent; sed spes est potius eam pristina vnitaterursus coalituram, cum perpetua ignominia & ruina eorum qui diducere eam ac diuidere sunt conati.

CAROLVS V. IMPERATOR
in Germaniam proficiscitur: videt, audit
& damnat Lutherum.

CAPVT XIII.

ARGVMENTVM.

- I. Imperator ad compescendam Lutheri insaniam in Germaniam proficiscitur.
- II. Ad eum Lutherus se confert.
- III. Quid præsertim Imperatore actum.
- IV. Imperator Lutherum damnat.
- V. Lutheranos inuadit Spiritus rebellionis.
- VI. Lutheri cum Treuirensi Archiepiscopo colloquium.

QUATUOR iam circiter labeantur anni, ex quo Lutherus Ecclesiam turbare cæperat, cum iam Nobilitatem Germanicam in arma conuicauerat, edito scripto de grauaminibus Nobilitatis plane sedioso ac furioso, Item libro de libertate Christiana ad 6. Septemb. cum ei suppetias tulit etiam scribendo Vlricus Hürtenius Nob. Franco, qui acerbum scriptum contra Romanistas euulgauit, vt contra Tyrannos pro Luthero, & mox Rithmum (Tit. *Ulag vnd Wermanung*) seditiosissimam & furiosissimam. Coronabatur sub id tempus nempe 10. Nou. Carolus V. Aquisgranis, & aderat Imperatori Fridericus Elector Saxoniz, cum damnationis Romanæ sententia Wittebergæ aduenit, qui monitus 18. Nou. ad Academiam VVittebergensem rescripsit perplexus, magis tamen Luthero fauens, quem ei fauorem instillauerat Brasimus Louanio à Friderico euocatus, & consultus de Luthero, qui ita patrocinatus est Luthero, ut deinceps Elector Apostolicos Nuntios aduersus Luthera Montanus. theorum